

КАЛАШНИКОВА Є. С., ст.гр. МО-07Б

Наук.керів.: Мудра О.В.

АДИ ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

м.Горлівка

НАПРЯМКИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ І РИНКУ ПРАЦІ

Рассмотрена необходимость тесного сотрудничества ВУЗов и работодателей, направления взаимодействия субъектов рынка образовательных услуг и рынка труда в современных условиях.

Актуальність. Світова економічна криза змінила ринок працевлаштування на користь роботодавця. Підприємства, що пережили її, воліють зберігати наявний штат співробітників і посилюють правила приймання нового персоналу.

Виходячи з цього, все актуальнішою стає проблема встановлення балансу попиту і пропозиції на ринку освітніх послуг і ринку праці. Вивченню цієї проблеми присвячені роботи таких вчених як: Антонюк В.П., Базилюк А.В., Близнюк В., Бородіна О., Грішнова О., Дмитренко Г.А., Колот А.М., Корсак К., Лісогор Л.С., Маркова Н.С. та інші.

Мета дослідження: вивчення сучасних напрямків взаємодії суб'єктів ринку освітніх послуг і ринку праці в сучасних умовах.

Основна частина. У нестабільній економічній ситуації постраждали некваліфіковані кадри й випускники вузів з мінімальним досвідом роботи або ж без нього. Сьогодні роботодавці оптимізували багато HR-процесів і досить виважено підходять до набору нових фахівців у компанії [1].

Тому сьогодні так необхідне удосконалювання системи вищої освіти, а саме розширення контактів вузів з роботодавцями, яке в перспективі повинно привести і до застосування випереджальної підготовки фахівців з урахуванням прогнозованих тенденцій на ринку праці [2,3]

Полегшити ситуацію на ринку праці можна завдяки впровадженню системи взаємодії між суб'єктами ринку освітніх послуг і ринку праці. До деякої міри вирішити це питання зможуть нові підходи до соціального партнерства. Серед них найпоширенішими є посилення практичної спрямованості навчання, необхідність випуску, насамперед, широкопрофільних фахівців, які володіють у той же час ґрунтовними вузькоспеціальними знаннями і навичками, орієнтація не тільки на професійну, але й особистісну складову, що дозволить випускнику ВНЗ, відповідно до змін у сфері трудових відносин, в міру необхідності виявляти ініціативу, гнучкість, самоудосконалюватися та інше. При цьому особливого значення набуває загальнокультурна підготовка фахівця, формування гуманності особистості, як основи її всебічного розвитку, становлення її громадянської позиції, здатності до відповідальних дій, співробітництва з іншими людьми, що, нарешті, приведе до інтеграції суспільства. У такий спосіб в основному буде забезпечений високий адаптаційний потенціал

випускників вузів України.

Крім того, передбачається забезпечити баланс замовлення держави, регіонів, окремих галузей і попит населення. На перше місце висувається завдання кадрового забезпечення програм загальнодержавного значення. Поряд із загальнодержавними інтересами варто враховувати інтереси регіонів — кожен регіон має свої економічні, демографічні, соціальні особливості і вони повинні знайти своє відбиття, насамперед, у моделях випускників вищих навчальних закладів. ВНЗ, на даному етапі, варто орієнтуватися на місцеві потреби. Тим більше, що статистичні дані свідчать про наявність у вузах, в основному, місцевого контингенту студентів. І хоча реалізація регіональної політики в галузі освіти йде непросто, здійснення ряду напрямків проходить успішно і свідчить про необхідність продовження роботи [4]

Переважає більшість компаній сьогодні не розраховують, що отримана у ВНЗ освіта дозволить молодому фахівцеві негайно включитися в роботу. Випускник вузу сприймається роботодавцями лише як вихідний матеріал для підготовки повноцінного спеціаліста. Така ситуація сьогодні розглядається як ще одне підтвердження необхідності співпраці роботодавців і ВНЗ. Як результат, численні дослідники відзначають, що система вищої освіти, готуючи фахівців для ринку праці, повинна враховувати не тільки соціальне замовлення, але й орієнтуватися на конкретних замовників випускників. Тому на перше місце у підготовці молодих спеціалістів виходить тісна співпраця роботодавців і ВНЗ через спеціалізовані навчальні програми.

Такі навчальні програми можуть здійснюватися в кількох напрямках[5]:

- довузівську підготовку учнів загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних училищ
- цільову підготовку студентів;
- організація стажування фахівців;
- післядипломну підготовку і підвищення кваліфікації молодих спеціалістів.

Важливими напрямками соціального партнерства у сфері освіти також є: участь роботодавця в розробці та реалізації освітніх стандартів, планів і програм навчальних дисциплін для закладів професійної освіти; розповсюдження кращих форм взаємодії підприємств, роботодавців і закладів професійної освіти.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що взаємодія підприємств і ВНЗ неминуча, оскільки очевидно, що обидві сторони зацікавлені у встановленні тісних контактів. Найефективнішим напрямком такої взаємодії є саме соціальне партнерство, бо підприємства дають можливість ВНЗ відстежувати змінні вимоги різних галузей до фахівців і оперативно коригувати освітні програми, що в свою чергу сприяє підвищенню конкурентоспроможності навчального закладу. При цьому у підприємств з'являється можливість, впливаючи на процес навчання, отримати фахівців, підготовлених на «спеціальне замовлення», і навіть взяти безпосередню участь у підготовці, направляючи своїх топ-менеджерів для викладання у

ВНЗ.

Бібліографічний список

1. Відомості.ua «Працевлаштування : випускникам – 2010 знайти роботу нереально» - Режим доступу : <http://vidomosti-ua.com/analytics/13681/>
2. **Астахова В.І.** Проблеми подальшого розвитку освіти у великому освітянському регіоні (на матеріалах Харківщини) /Астахова В.І., Астахова К.В. // Соціологія міста: Зб. наук. праць. – Д., 2001.
3. **Селинго Дж.** Руководители сферы образования обсуждают качество подготовки учителей и потребности бизнеса / Селинго Дж. Бэсинджер Дж.// Социология образования. – 2000. – № 1
4. Державний комітет статистики України - Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>
5. **А. Шевцов, Р. Боднарчук.** Кадрове забезпечення у сфері високих технологій : міжнародний досвід та українські реалії – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/May08/11.htm>